

Előfizetési díj:

Egész évre . . . 8 kor.
Félévre 4 kor.
Negyedévre . . 2 kor.

Egyes szám ára 10 fill.

Megjelenik minden
vasárnap.

Telefon szám: 15

NÉPJOG

POLITIKAI HETILAP.

A FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Szerkesztőség:

Kaposvár, Zárda-utca
17. szám.

hová a lap szellemi részét
illető minden közlemény inté-
zendő.

A kiadóhivatal

munkakörét *Hagelman
Károly* könyvkereskedő
vállalva magára, az előfizet-
ések, nyilttérítési és hirdetés-
díjak és a lap szétküldésére
vonatkozó felszólítások ide-
intézendők.

Október 6.

Ötvennyolc esztendeje, hogy mártír halált haltak az aradi tizenhármak; hosszú idő és mégis úgy rémlik, mintha tegnap történt volna e gyászos esemény. Mert a magyar nem egyhamar felejtí történetének legsötétebb, legfájdalmasabb pontjait.

Az aradi vértanuk emlékezete épen, üdén él bennünk; szívünkben megdönthetetlen oszlopot emeltünk a hősök hőseinek, a szabadságharcunk dicső félisteneinek. És bensőnk legmélyén ott lappang és néha ott tüzel és lángol a gyűlölet zsaránoka, hogy hatalmas lángelméinktől, csodás vitézségű hadvezéreinktől fosztottak meg bennünket.

És ők a nagyok, a dicsők, a hősök felemelt fejjel, bátran mentek a bitófa alá és akkor sem rettegtek a biztos és csufos halált, mint száz meg száz elkeseredett ütközetben, hol mindig a hadsereg élén voltak.

És bevégeztetett . . . Ott sirt, jajveszékelt az egész nemzet; a legdrágább a legigazabb könnyek öntözték a friss hantokat, a halhatatlan mártirok többé nem ébredtek fel, testük a rideg síré maradt.

De feltámadt szellemük, a ragyogó, a glóriás, a fénytsugárzó. És a csüggedt, reményvesztett nemzet lassan-lassan magához tért, eszmélt, régi energiája, tettvágya, bátorsága visszazállt és dolgozni kezdett. Bizott magában, hitt még megmaradt nagy fiaiban és remélt a jövőben.

A tizenhármak szelleme pedig ott élt a nemzet lelkében és bármint is fordult Magyarország sorsa, a haza hű fiai nem tudtak és nem tudnak felejteni. Esztendőről-esztendőre nagyobbra nőnek szemünkben és évről-évre élénkébben rajzolódik le képzeletünkben, lelkületünkben a gyásznap emlékezete.

Ápoljuk e szent nap emlékét bensőnkben, őrizzük meg az aradi vértanuk emlékezetét lelkületünkben, nemzedékről-nemzedékre, apá-

ról-fiura szálljon a nagy hősök imádata, a sötét nap emlékének méltó és kegyeletes megünneplése, mert hát október 6-át kiirtani, kigyomlálni szívünkben, emlékeztünkben nem hagyjuk, nem engedjük, de nem is lehet.

Ünnepeljük meg csendesesen, méltóan október 6-ának emlékezetét. Az egész ország, az egész nemzet egyöntetűen ünnepeljen, hogy lássa a világ, hogy lássa a sok ellenségünk, hogy Magyarország fiai a gyászban, a kegyelet adózásában egyek; a nagy gyásznapok a legnemesebb, legmagasztosabb érzelmeket váltják ki belőlünk; nem affektáljuk, nem miveljük a fájó, a marcangoló érzéseket, de férfiasan, fenségesen ünnepeljük a vértanuk halálának soha el nem felejthető évfordulóját.

Gyászolj, ünnepelj Magyarországot; sirasd el te nemzet legszentebb, legdrágább könnyűidet; emlékeztünk dicső kor csodás hőseiről, adózzunk a nagy mártirok halhatatlan emlékezetének!

T Á R C S A.

Tündér Ilona csókja.

— A Népjog eredeti tárcája. —

Ki ismerné közülünk a Tündér Ilona nevét? Be van az vése emlékezetünkbe, a dajkamesék bűvös világából. Ráemlékszünk éltünk alkonyán is, mint a forró anyai csókra s az édesanya puhan ölelő két karjára, mely féltve őrzött bennünket minden veszedelemtől.

Bizony réges-régen nagy hatalmasság volt az a szép tündérrálynő. Erdély bércei és a Tatra égbenyuló hegyei szolgáltatták neki az embertől alig megközelíthető várakat. Nem voltak varának kapui, nem volt neki hadserege és mégis legyőzte az ellenséget; ha akadt vakmerő, ki az ő birodalmába betolakodjék.

Nem hallatszott ott se az ágyuk dörrenése, se a fegyverek fülsiketítő robaja. Oh, nem. Csöndes volt a vidék nappal, fönt a Tatra bércei fölött saskeselyük vijjogása hallatszott csak. Amint azonban leszállt az este, mintegy parancsszóra megállt a szellő suhanása is.

Elült fészkén a saskeselyű s a büszke karcu fenyők mereven álltak: várva arra, ami következik.

Halvány sugára tör ime elő a mosolygó holdnak. Teregeti gyöngéd fényét jobbra, teregeti balra; hinti szelid világát széjjel a vidékre. A mogorva, dacos kősziklák is mintha meglágyulnának közeledtére.

Csillog a tó zöldes vize és várja a

csábos tündérek, hogy habjaiban pajzankodjanak.

Mi az, ami a tó felé közeledik halkan, mint az álom és csöndben, mint egy édes gondolat? A Tündér Ilona gárdája. Előjár közöttük a ragyogó szépségű tündérrálynő, kinek szive épp oly bevehetetlen, mint a várak, melyek őt vallják uruk és parancsolójuknak.

Utánna következik valamennyi szépséges ifju alattvalója. Holdsugárból van a ruhájuk szöve, melyre palástként borul, gyönyörű arany hajuk.

Apró lábaik nem is érintik a föld rögét, szállnak a szellő szárnyain, mely szintén hűsleges jobbagyukká szegődött.

Könnnyű lebbenéssel a tó vizén teremnek, s tündérek és a sötét hullámok kedvesen enyelegnek egymással.

Bűbajos zeneként hallatszik a csábos lények kacagása. Jaj neked te szegény halandó férfi, jobb lett volna nem is születned, mint gyávan elpusztulnod. Nincs élő férfi, ki neked ellent álljon. Hogyan is mondom — voltak olyanok is, de évszázadokkal ezelőtt.

Egyszer a Kárpátok egy kies fekvésű helyén időzve leültem a tó partjára. Amint hallgattam a madár danáját, vad méhecske zümmögését, mellettem egy karcu török lilium akkor bontotta ki fényes kelyhét s abból egy szép tündér szállt elém a harmatos fűre.

Lehet, hogy az egészet csak álmodtam, nem erősködöm.

— Tudom, hogy szeretnél bepillantani rég letűnt századokba, — szölt a tündér. —

Elmondok hát neked annyit, amennyit rövid időm megenged, mert vissza kell térnem hozzá, mivel együtt osztjuk meg a száműzetés keserveit.

Bűnt követtünk el, bűnhődnünk kell. Oh, értsd meg, rosszat nem tehattunk már, de jót sem.

Ugy-e, nem tudjátok, ti földi emberek, hogy a magyar nemzet hősei, félistenei, hogyan lettek nagyokká? A Tündér Ilona csókjára.

Mi a régelmult időkben is kijártunk a holdsugáros, bűbajos éjszakákra játszani, ferfit bolondítani; de nekünk nem volt szabad szeretnünk. Hej, de sok áldozatunkról tudna ez a csöndes tó beszélni, kik itt alusszák örök álmukat.

De hagyjuk őket, gyávák voltak, megfutottak a halálba, mert a tündér nem lehetett övök.

Vannak ám sokan, te is hallottál róluk, kiknek nevére fellángol minden magyar szív é büszkén tekint vissza hősi tetteikre.

Azok is itt jártak s ellent tudtak állni a mi csábainknak annyira, hogy fájó szívvel bár, de életben maradtak. Tudod miért? Hogy a hazának éljenek. Ugy-e a nagyok közt is első voltak Hunyadi János, Matyás az igazságos, Kinizsi, Rakóczi, Bercsényi és a többiek?

Tündér Ilona aztán megajándékozta nagyjainkat a halhatatlansággal. Amint homlokukon csókolta őket mondá:

— Babér övezze homlokod, a hazaszeretet ama szent tüze lobogjon fel szívedben, mely csodákat művel. Utadon vérrózsák nyiljanak majd, bilincseket törj széjjel, emberi gőgöt alázz meg és munkád bére legyen a magyar szabadság megmentése.

Az új ülészak elején.

Hosszas vakáció után, október hó 10-én megnyílik a parlament. Nagy feladatok várnak a mostani képviselőházra. A három havi szünetben igen sok fontos dolog történt, a múlt ülészak is úgy zárult, hogy megannyi értékes tárgyat, javaslatot, tervezetet elodáztak egy jobb időre. Hogy mi lesz ezután, azt nehéz volna megjósolni, annyi tény, hogy fontos kérdések várnak multhatatlan megoldásra és ha komolyan fogja fel hivatását a Ház, akkor a tevékeny munka csarnoka lesz a parlament.

Ime csak legutóbb gyüleseztek az állami tisztviselők, a kik megbeszélést helyezték megannyi bajait, szóval elégedetlenkednek, nincsenek megelégedve az adott viszonyaikkal. Mozgolódnak a vasutasok, hasonlókép méltányosabb javalmazást akarnak. Kongresszusoztak az iparosok, kiknek helyzete felette válságos, nem tudnak tért hódítani, mert Ausztria leköti kezüket, lábukat. A mezőgazdasági munkások sincsenek kibékülve sorsukkal, innen van a nagymérvű kivándorlás. Jajveszékelnék az orvosok, ügyvédek, kereskedelmi alkalmazottak, kereskedők, vállalkozók, sir, jajong mindenki, mert drága minden, nincs jövedelem, nincs hitel, nincs pénz. És itt vannak végül a szociáldemokraták, akik a parlament megnyitás napjára országos munkaszünetet rendeznek, hogy ismét rámutassanak félelmetesnek képzelt erjúkre és a kormány figyelmét

Igy volt sokáig, mindig akadtak férfiak, kik méltók voltak a Tündér Ilona csókjára.

De egyszer nagy baj esett meg a szépséges teremtséssel. Nem lett volna szabad neki szabad szeretni, de hát szegény Tündér Ilona is nő volt s a szívet ő is elvesztette.

Az már nem is olyan nagyon régen történt. Ott időzött éppen a Korondfürdő fölött levő Firtos várban.

Akkoriban ellepték a fürdőt a közel és távolból odasereglett főurak, az ország nagyjai s azok fiait, deli szép leventéit.

Akadtt köztük egy, ki lánggra lobbanott a Tündér Ilona szívet, s mikor a kakas harmadszor szólott éjfél után, a királynő bizony velünk együtt kint felejtkezett a szerelmes csokolódzásban. A várba nem volt szabad többé bemennünk.

Be is borult azóta a magyarnak, de beborult nekünk is. A Tündér Ilona kővé vált székere ma is látható fenn a Firtos várban, de mi tündérek eltűntünk onnan és a Kárpátokról is. Azóta ugy-e semmit se hallottatok felőlünk?

Eddig tartott a tündér elbeszélése és köd előtte, köd utána, eltűnt előlem.

Ugyan kérem, nem ismeri önök közül valaki a szép királynő száműzetése helyét? Elmennék hozzá és addig könyörögnék neki, míg visszatérne.

Igen, és arra kérném, csak egyetlen egy csókot adjon még földi halandónak. Csak egy öreg urat csókoljon homlokán, nyissa meg számunkra ami királyunk szívet, kinek parancsszavára milyen gyönyörűen, milyen felségesen virulna ki — a hazánk földjén rég látott virág — a magyar nemzet szabadsága.

K. GRÉF ERZSI.

az általános választói jogra felhívják.

Hát bizony labancul állunk; oly rettenetes viszonyok talán sehol sincsenek, mint nálunk. Minden téren, mintha a rossz szellemek összeesküdtek volna ellenünk, minden vonalon visszaesés, hanyatlás, pangás mindenütt, pénztelenség mindenfelé, nap-nap után buknek tekintélyes cégek, milliós vállalatok, intézetek lesznek fizetésképtelenek.

A most összeülő parlamentnek tehát égető kérdések megoldása kell, hogy képezze majd főfeladatát, hogy a tarthatatlan állapotok türethetőbbé váljanak, ha csak nem telik-mulik el a drága idő torzsalakodással, párttusákkal, obstrukciókkal és hasonló haszontalan, a Ház munkásságát bénító, tekintélyét aláásó időpazarlással.

A kormánynak sok nagybecsű törvényjavaslatot kell a Ház elé vinni és ezeket törvényerőre is emelni. Igaz, hogy nem megy simán minden, mert hát ott vannak a belső ellenségeink, a nemzetiségiek, ott vannak a horvátok, a kiknek — nyilvánvalóan — gondjuk lesz arra, hogy ne úgy menjen minden, mint a hogy kellene. A magyar nemzet magyar érzelmű képviselői remélhetőleg résen lesznek és nem engednek a parlament méltóságán semminő csorbát ejteni és parlamenti tisztességes fegyverekkel megtorolják a méltatlanságokat.

Viszont a nemzet igazi képviselőinek testestül-lelkestül oda kell munkálkodniuk, hogy e szerencsétlen ország jogos érdekei megóvassanak, kívánságai teljesíthetők, a rákfenék, mennyire csak lehet, orvosoltassanak és főképen az ausztriából jövő dolgokat ne dédelgessük, ne karoljuk fel sőt lehetőleg visszaszorítsuk, visszavessük, hogy egyszer már szabadon lélegezhessünk. Régi dolog, hogy Ausztria fekszik a mellünkön, Ausztria guzsba köt bennünket, parancsol nekünk, ránkiktálja készítményeit, pénzünk, hitelünk elvonja és még nekünk kell hálásnak lenni ezért.

Legyen helyén úgy a kormányzatnak, mint a parlamentnek a szíve és esze. Tisztában kell lenniük, hogy milyen kórságban szenved ez az ország, tudniok kell, hogy egy veszedelmesen beteg, pusztító nemzet testében és testén.

Itt tenni kell valamit, idejekorán cselekedni kell, mert hát ide s tova a nyavalyák idülteké válnak s akkor nehezen, vagy sehogys gyógykezelhetjük a bajokat.

Krónika a hétről.

Országos ügyeinek közt most legelőljár a kiegyezés fontos kérdése. Szerdán és csütörtökön Budapesten időztek az osztrák kormány tagjai, kik ugyancsak behatóan

tanácskoztak a magyar államférfiakkal, hogyan lehetne mégis csak nyélbe ütni az egyik résznek se kedves kiegyezést. A legnagyobb nehézségeket a közös jegybank fentartása okozza. A magyarok végre is önálló magyar jegybankot akarnak, az osztrákok meg a kiegyezést közös bank nélkül nem tudnak elképzelni. Azonkívül a mindkét fél közeledése dacára is oly számosságos még mindig az ellentét, hogy bizonyára huzamos időt vesz majd igénybe, ha csakugyan létrejön a megegyezés.

*

A szocialisták tudvalevőleg október tizedikére, a parlament megnyitásának napjára, általános munkaszünetet proklamáltak s ezt a napot arra akarják felhasználni, hogy az általános, titkos választói jog mellett tüntessenek. Ez a mozgalom országszerte nagy hullámokat vert és félt, hogy a közforgalom és a közélet ezen a napon sokféleképpen meg lesz rövidítve. Nem igen hisszük ugyan, hogy a vasutak meg fognak állani, amint híresztelik, de azért mégis valószínű, hogy a munkaszünet még a rendes vasárnapinál is kiterjedtebb lesz, ellenben az utca a legzajosabb jelenetekkel tarkított élénkségnek lesz színhelye.

A kaposvári vízművek.

Az intelligens közönségnek számtalanszor felvetett kívánságát képezte, hogy rohamosan fejlődő városunk törekedjék a hozzánk hasonló vidéki városokkal minden tekintetben azonos nivóra emelkedni, egyebek között a már átvett villamvilágításhoz vezesse be a vízvezetékét, mely közegészségügyi szempontból feltétlenül szükséges.

A képviselő-testület minden oldalról beszerzett szakvélemények alapján meghozta határozatát s a pályázati hirdetmények alapján beadott ajánlatok közül Herczeg testvérekét fogadta el, egyúttal intézkedvén, hogy a vállalkozó munkálatainak szakszerű ellenőrzése szempontjából a földművelésügyi miniszterium vízmű osztálya s szakfelügyelő és leszámoló mérnököt küldjön ki.

A tervezet szerint szükséges befektetési költségekre 500000 koronát vett fel, melyből a vállalkozó cég követeléseinek kívül fizette a földvételek, tervezéseket, kutfurást, alapcsövezést, vízmérő órákat s minden mellékkiadásokat.

Az adózó közönség öt év óta figyelemmel kísérve a munkálatokat, lázas idegességgel rettegett az anyagi tönkremenéstől, mely áthatott a képviselő-testület tagjaira is különösen oly esetekben, midőn a polgármester tulkiadásokról, vagy tervezeti tévedésekről tett jelentést.

A vállalkozó befejezvéen szerződés szerű kötelezettségét, az átvétel ideje elérkezett, melynek lebonyolítása alkalmával tételről-tételre jegyzőkönyvbe foglaltattak azon hiányok, melyek a vállalkozó cég által utólagosan elintézendők; általánosságban az átvétel megtörtént.

Ezekután az a legfontosabb kérdés, 1) megfelelő-e a vízműtelep azon feladatnak melyért létesítetett, 2) nem került-e többbe az előirányzatnál 3) az üzemköltségeket fedezik-e a vízdíjbevételek.

Bármely üzemnek igénybe vétele a kezdet kezdetén akadályokba szokott ütközni, mely a kaposvári vízmű telepen is előfordult anélkül, hogy a sürgős rendezésen kívül egyéb hiba különösen pedig a víz hiányának bármely okból való beállta előfordult volna.

Minden tévedésnél meg kellett állapítani, hogy a hibát a vállalkozó, a vezetőség, az anyag, vagy a természet okozta-e s

a kiadási többlet ehhez képest volt felszámítandó, mely majd a számadás felülvizsgálásánál kerül elbírálás alá.

Legtöbb vitatkozást okozott a telepen a talajvíz felcsapódása, melyet vállalkozó cég szakközegei megjósoltak, de a miniszteri szakközegek a külön kirendelt geológus szakvéleménye alapján intézkedtek.

Ennek dacára az első év már is beigazolja, hogy a telep annyi vizet könnyű szerrel szolgáltat, mennyire városunknak most szüksége van, ha pedig a vízellátás szaporodik, a telep mellett megvásárolt terület új kutak létesítésére máris rendelkezésre áll.

A vízművek létesítése eddig az üzemi beruházásokkal együtt 589163 kor. 28 fillérbe került, melyhez a vállalkozó cég követelése 34500 kor. 13 fill. hozz adandó, ellenben levonandó a tőketörlesztésre fordított 11029 kor. 77 fillér, kamat címen kiadott 40888 kor. 84 fillér különbözet és 17500 kor. arfolyami különbség. Ennek eredménye 554745 kor. 31 fillér.

Meghaladja tehát a kiadások főösszege a tervezett 500000 koronát, de figyelembe veendő még oly kiadások is, melyek szorosán véve nem létesítés költségeit képezik (pl. csatornázási tervek, pótbeszerezések stb.)

Ezekkel szemben a mostani üzemeztetés 42940 korona átlagot jövedelmez, melyből az 500000 korona kölcsön évi amortizációja 24330 korona, a 160000 korona külön hitel 6% kamata 9600 korona, az üzemfenntartás, személyzet s egyéb szükséglet 8500 korona, vagyis a kiadások összege 42430 korona.

Vagyis az üzem jövedelme a szükségletekre elegendő fedezetet nyújt sőt 50 év alatt az utónemzedék a mostani befektetéseknek terhét nem érezi, mert a felvett kölcsön ki lesz egyenlítő s lehetetlen, hogy érték az ingatlanokon kívül másban is található még akkor is ne legyen.

Ha pedig a bevezetések — előre láthatólag — szaporodnak, a bevételi többletekből a javítások, újabb befektetések külön kirovás nélkül eszközölhetők.

Nincs kizárva lehetősége sőt valószínű, hogy némi befektetések ezután is szükségesek lesznek, de ha az üzem gazdasági vezetése kellő előrelátás és számításal történik, annak csak előnye lehet.

Ismernünk azon kijelentéseket is, hogy a vállalkozó cég nincs meglegedve benyújtott számláinak levonások melletti kiegyenlítésével, melyre ma még más választ adni nem lehet, minthogy az utalványozó hatóságot akkor terhelné nagy mulasztás és anyagi felelősség, ha a képviselőtestület által kirendelt szakközeg felülvizsgálatát és javaslatát figyelmen kívül hagyta volna.

A város közgyűlése.

Kaposvár város képviselő-testülete Németh István polgármester elnöklésével f. hó 3-án rendes közgyűlést tartott, melyen az elnöki jelentésből általános helyesléssel vette a közgyűlés tudomásul, hogy ezentul az október 6-iki gyászünnepe a város fogja rendezni.

A jelentés felolvasása után Szabados Imre nyitotta meg az interpellációk sorozatát, kifogásolva, hogy Szabadi számvevő helytelen kivetési adatokat szolgáltatott a somogy megyei takaréktár ügyészének a köz-

tisztasági pótdó megfellebbezése céljaira. Szilágyi Samu a Somogyvármegye szerkesztőségét kitiltani kéri a gyűlésteremből, mert a képviselőket, tisztviselőket sértegeti. Ami egy kis recensust szült, mert a gyűlés nyilvános s a sajtószabadság nagy nemzeti érdek, de a netán fenforgó sértéseket az ügyész vizsgálja meg s az esetleges elégtétel szerzés iránt tegyen javaslatot úgy most, mint jövőre mindenkor.

Ugyancsak Szilágyi kifogásolja, hogy a cukorgyárba vidékről húst szállítanak, juhokat ölnek, szóval behurcolhatják a lépfenét s megkárosítják a várost. Meg lesz vizsgálva.

Dr. Simon Dániel a Lenkei ügyből kifolyólag a szabályrendelet módosítását kívánja, hogy az alkalmazottak elbocsátási ügyében ne kizárólag a polgármester intézkedjék.

Dr. Rusa Ernő a sarju késedelmes lekaszását interpellálja, melyre a vizsgálat s a mulasztó közegek kiderítése elrendelendő. Schlesinger Albert a vízdíjak beszédét akként kívánja eszközölni, mint a világitási díjak beszédese tőtenik, Biczó pedig segédkantort sürget. Az előbbi szükségtelen, az utóbbi felesleges.

A gazdasági bizottság javaslatának — melyben új hintót kér — mellőzésével, az eddigi kocsit 100 koronával javíttatják.

Megszavazzák a polgári leányiskolának egy tanteremmel leendő kibővítését, továbbá a postahelyiségben egy fűtőtest felállítását. A tisztviselő drágasági pótlékát — a fegyelmi alatt álló kivételével, valamint a város 1908. költségvetéseit — az aggápolandó kivételével, mert ennek rendezése iránt a gazdasági bizottság javaslata legközelebb kerül tárgyalásra. A közuti költségvetés tárgyalásánál Szabados javaslatot tesz, hogy az egész várost cement burkolattal kellene ellátni, némelyek ezt kifogásolják, mert félnek az újabb millió adósságtól, mégis Kotzián, Szabados és Lencz kiküldettek, hogy a kérdéssel foglalkozzanak s közelebb adják be véleményüket.

Nagy hullamokat vert a vízműtelep ideiglenes átvételéről felolvasott jelentés, némelyek az ellenőrzést, másoka a vállalkozót ütlegetik, felszóllalnak sokan a nélkül, hogy a dolog lényegéről, az adatokról halvány sejtelmük volna. Az ülés eltart túl a vacsorai harangszón s ekkor mégis csak elfogadják csekély módosítással a tanács javaslatát.

Ezeknek a disputáknak valaki jó hasznát veheti... Szegény adózó közönség sajnálunk lelkünkben.

H I R E K.

Csetneki csipke a Tulipánkertben.

Rossz időket élünk, rossz csillagok járnak...

Nehéz esztendőök hosszú sora mult el felettünk, s a jövő Isten kezében van, ki tudja mit hoz ránk?

A társadalom minden rétegében napról-napra nehezebb a megélhetés. Rohamosan emelkedik mindazon élelmi s ruházati cikkek ára, melyeket szegény, gazdag kénytelen beszerezni, mert életszükségletéhez tartoznak.

Nagy a panasz! Nincs munka, kény-

telen — állítólag — hazánkból kivándorolni a lakosság munkabíró része.

Évenként tizezer számra keresik a szerencsét szegény jó magyar véreink Amerikában. Az itthon maradtak örökös sztrájkokkal járulnak hozzá az általános drágasághoz.

Nem irigylendő se e szegény ország, se népének sorsa. Vannak már egyes vidékek, hol bizonyos iparág művelése, vagy az állam által felállított gyárak enyhítik a nép nyomorát, adnak a munkásnak kenyeret.

Körülbelül husz éve annak, hogy Erdélyben egy lánglelkű uri asszony vette kezébe a nép sorsát. Mint ahogy egy régi szép regét felelevenítenek úgy keltette életre a nép asszonyai hajdani kézimunkáját.

Az erdélyi nágyasszony, Gyarmathy Zsigáné, sok évi fáradságos munka után újra meghonosította Kalotaszegen és vidékén a most már híressé vált kalotaszegi varrotást. Azt a gyönyörű, áttört kézi himzést, mely azóta királyi és hercegi nők szobáit díszíti még a külföldön is; mint a hogy nálunk majd minden családnál található. Gyönyörűek és olcsón juthatunk azokhoz.

És azt a szép, sikertült kézimunkát a nép asszonyai és leányai, mezei munkától eldurvult kezeikkel készítik olyan széppé, kívánatossá.

Annyira elterjedt már a varottas külföldön, különösen Angol és Francia országban, hogy itthon alig győzik készíteni. Élelmes szállítók nagy mennyiségben viszik ki, hol drága pénzért adnak tul rajtuk. Kalotaszeg és vidéke pedig nincs többé nyomorban és nem gondolnak ott a kivándorlásra.

Az utóbbi időben egy másik jó honleány, Szontagh Aranka urnó tett nagy szolgálatot Csetnek vidékének.

Semmi fáradságot nem kimélve, kedvelte meg nemcsak a nép asszonyaival, de uri nőkkel is a csetneki csipke készítését. Ma már egész művészi tökéletességgel csinálják ott a gyönyörű csipkét és különösen Párisba rengeteg mennyiséget szállítanak.

Szontagh Aranka urnó saját nyilatkozata szerint, képtelenek megfelelni a megrendelésnek.

A Tulipán-Szövetség Magyarvédő Egyesület kaposvári fiókjának nőtagjai legutóbbi választmányi gyűlésükön elhatározták, hogy csetneki csipke és csipkeverő tanfolyamot nyitnak. Céljuk Kaposváron és vidékén e kézimunkák terjesztése; a sikertült csipkék eladását pedig Szontagh Aranka urnó vállalta magára a Tulipán-Szövetség — Magyarvédő Egyesület közvetítésével.

Jelentkezni és beiratkozni lehet a csipkekészítő tanfolyamra Prilisauer Adolfné urnónél (Tallian-utca, saját ház.)

Tisztújító közgyűlés a városnál.

Kaposvár város képviselőtestülete 1907. évi október hó 8-án délelőtt 10 órakor a városház nagytermében részleges tisztújító közgyűlést tart, melynek tárgya: két fizetés nélküli tanácsosi, közigazgatási és évi kettőszáz koronával javadalmazott egy szülész női állásnak választás utáni betöltése.

— **Értesítés.** Az 1848—49-ik évi szabadságharc Aradon vértanúságot szenvedett dicső emlékü hősei lelki üdvéért — vértanúságuk 58-ik évfordulója alkalmából 1907 évi október hó 7-én (hétfőn) d. e. 9 órakor a rom. kath. templomban g y á s z

MIT IGYUNK?

hogy egészségünket megóvjuk, mert csakis a természetes szénsavas ásványvíz erre a legbiztosabb óvó-szer.

Minden külföldit fölmúl hazánk természetes szénsavasvizek királya:

égést rögtön megszünteti, páratlan étvágygerjesztő, használata valódi áldás gyomor-

bajosoknak.

Kedvelt borviz! Olosóbb a szódaviznél! Mindenütt kapható!

Főraktár: Honig & Veinberger uraknál Kaposvár.

a mohai **ÁGNES** -Forrás.

Millenniumi nagyémekkel kitüntetve. Kitünő asztali, bor- és gyógyvíz, a gyomor-

valódi áldás gyomor-

bajosoknak.

Mindenütt kapható!

isteni tisztelet tartatik Kaposvár város hazafias közönsége nevében Németh István polgármester.

Tulipán-Szövetség — Magyarvédő Egyesület választmányi ülése. A Tulipán-Szövetség — Magyarvédő Egyesület kaposvári fióka f. hó 28-án választmányi ülést tartott a városháza dísztermében Thaly László országgyűlési képviselő díszelnök, Kaposváry Jenő főispán, dr. Rusa Ernőné elnökök elnöklésével. Thaly László megnyitván az ülést, Madarász Andor javaslatára a választmány szakosztályokra osztotta be, a következőképen:

I. Női szakosztály: Elnök dr. Rusa Ernőné, helyettese Bécsi Márton. Tagok: Csonka Gyuláné, Gross Viktorné, Jambrich Alajosné, Kovács Sebestyén Gyuláné, Bodó Gyula, dr. Pete Márton, Dubinievecz Ottó, Kellauer Gábor, Tóth János.

II. Társadalmi osztály. Elnök Németh István, helyettese Kunf. Adolfné. Tagjai: Labek Kálmáné, Madarász Andorné, Noszlop Tivadarné, Faragó Lajos, Frasz János, Herbay Pál, Meszlényi György, Haránt Szilárd.

III. Ipar- és keresk. osztály. Elnök: Bárdossy Elekne, helyettese Kladnigg Alajos. Tagjai: Jantsics Endréné, Fuhrmann Antalné, Tankovics Jánosné, Horváth Árpád, Prilisauer Adolfné, Scholcz Gyula, Haidekker Pál, Kertész Béla, Solt Adolf, Vörös Nándor, Légár Lajos, Peterka József.

IV. Gazdasági osztály. Elnök: Madarász Andor, helyettese Rónai Lajos. Tagjai: Meszlényi Györgyné, Rónai Lajosné, Schvanauer Ferencné, Kopácsy Sándor, Vágó Daniel, Légár József, Vörös Nándor.

V. Ifjúsági osztály. Elnök: Perczel Ákosné, helyettese dr. Rusa Ernő. Tagjai: Tarján Antalné, dr. Vass Miklósné, Korniss Józsefné, Balló Gyula, Tóth János, dr. Csonka Zénó.

Előadó javaslatára ezután az igazgató tanács választotta meg a következő tagokkal:

Elnök: Kapotsy Jenő, helyettese dr. Rusa Ernőné. Tagjai: a tisztikar, továbbá Szigethy Gyula Jánosné, Korniss Józsefné, Horváth Árpádné, Szalai Fruzina, Baló Gyula dr. Zánkay Gusztáv, Scholt Adolf, Kopácsy Sándor, Tankovics János.

Ezután több fontos határozat hozott, melyekből különösen kiemelendő az, hogy elhatározták, a kereskedőket me nyerni igyekeznek, hogy üzleteikben lehetőleg honi árukat tartsanak. Valamint az, hogy mozgalmat indítanak egy szövetség alapítása érdekében.

— **Gondosság netovábbja.** Folyó hó 4-én, a király nevenapján az új, díszes igazságügyi palotára is felhúzták a nemzeti zászlót. Mit is mondunk a nemzeti zászlót? — dehogyan! Egy zöld, fehér, piros lobogót akasztottak oda ki, a melyen Magyarország címere megfordítva, a kereszttel lefelé van elhelyezve. Bizony-bizony nem ártana egy kissé több figyelem és nagyobb gondosság!

— **Tífusz.** Néhány nap óta tífusz van Kaposvárott. A veszedelmes járvány az itt állomásozó 19. honvéd gyalogezred negyedik zászlóaljában ütött ki. Megtettek minden óvintézkedést, hogy a betegséget továbbhurcolni ne lehessen.

— **Wölfling Lipót menyasszonya.** Wölfling Lipót, a volt toscaniai nagyherceg, ismét sokat beszéltet magáról. Alig vált el első feleségétől, most újra házasságba lép és ismét polgárleányt vesz el, Ritter Mária Magdolnát. A németországi lapokat hosszú hasábokat szentelnek a menyasszony előéletének leírására. Kitűnik a leírásokból, hogy a jeles nő éppen nem örvend a legjobb hírnévnek. Állítólag — a németországi lapok egész határozottsággal jelentik ki — valamikor rendőri felügyelet alatt állt, Wölfling házassági ajánlatát pedig egy másik „jóbarátja” miatt el se akarta fogadni. Csak akkor nyilatkozott erre hajlandónak a mikor Wölfling tizezer márkával kárpótolta a

másikat az elveszett barátságért. Az első véglegény ebből a pénzből Berlinben sajtó- és vajkereskedést nyitott, amelybe szerelmi bánatát is bevitte. A volt toscaniai nagyherceg tehát olyan nőt vesz el, akire egy mesterlegény se vetné a szemét.

— **A vasúti üzletvezetőség.** Még június havában járt a kaposvári deputáció a kereskedelmi miniszternél az iránt, hogy adna Kaposvárnak üzletvezetőséget, amikor e tárgyban a város írásbeli kérvényét is átadta a miniszternek. E kérvényre a napokban érkezett le a miniszter válasza, mely a következő: »Kaposvár r. t. város közönségének. — Vasúti üzletvezetőségnek Kaposvárott leendő felállítására iránt az 1907. évi június hó 6-án tartott rendes közgyűlésből 108 4990. kg. szám alatt hozzám intézett előterjesztésére értesitem a város közönségét, hogy az államvasutak tervbe vett szervezeti módosításai során, az üzletvezetőségek számának szaporításánál, az elem terjesztett kérelmet Kaposvár r. t. város érdekeinek ismeretével és méltánylásával a legmesszebb menő jóakarattal beható megfontolás alá veendem. — Budapest, 1907. július hó 25-én Kossuth s. k.»

— **A tolltisztító gép az államok használatában.** Statisztikusok már rég be igazolták, hogy a szappanfogyasztás egyes államokban a kultúrával áll szoros összefüggésben. A gőz és villam mai korszakában éppen így lehetne következtetni egyes államok közegészségi viszonyaira a tolltisztító gépek használatából is. Érdekesnek tartottuk a jelenleg használatban levő tolltisztító gépeket összeírni és abból megállapítani, hogy Németországban, a feltaláló hazájában ezidőszent nem kevesebb, mint 119 tolltisztító gép van használatban. Franciaország 50 tolltisztító gépével a többi államokkal szemben vezet, míg Sweiz 26, Norvégia 22, Bajorország 22, Oroszország 16, Szászország 15, és Magyarország 5 géppel rendelkezik. A városok sorában Brémában 9, Bécsben 2, Budapesten 2, Kolozsváron 1, Nagyszombatban 1 és Kaposváron 1 van felállítva. És mert a mi magyar hazánkban ezen közegészségileg megbecsülhetetlen gép a legkisebb számban, csak 4 városban van használatban, annál nagyobb érdeme Róza János vegyészeti gyárnak, hogy az ő modern gondolkodása lehetővé tette, hogy a mi szűkebb hazánk, Kaposvár is eme négy város között szerepel. Megelőzve ezzel több sokkal nagyobb várost és előmozdítva egyúttal a mi közegészségi viszonyaink javulását is

— Ha van szer mely sikeresen hat, úgy az bizonyos az **Alföldi fehérkeresztes sósorszesz.** Mert ennek mesés ereje oly nagy alkalmazása annyi féle, hogy méltón megilleti a csodaszor elnevezés. Beszerezhető az **Első Alföldi Cognacgyárnál Kecskeméten.**

— **Az iskolaév kezdetén** bizonyára nagyon fontos újlag arra figyelmeztetni, hogy gyermekeknek, akik amugy is nem ritkán szellemileg túlterhelhetnek, ne adjunk olyan italokat, melyek az idegeket ingerlik s így az egészségre kártékonyan hatnak. Ezek közé az alkoholon kívül első sorban a gyarmatkávé tartozik, amelyet, egy híres orvos kijelentése szerint, iskolaköteles gyermekeknek egyáltalán nem volna szabad adni. Ez nem szükséges. A Kathreiner-féle Kneipp-malata kávé kitűnően pótolja azt! Azt a csekély fáradságot, mely ennek külön elkészítésével jár, csakhamar gazdagon jutalmazza kedveseink viruló egészsége. A Kathreiner-féle Kneipp-malata kávé könnyen emészthető, vérképző és erősítő, azonkívül sajátos előállítási módja révén igen kellemes kávézamatallal bír, melyre mindenki csakhamar ráérez. Minden esetre elővigyázattal kell élni a bevásárlásnál a számos értéktelen utánzat miatt. Kérjünk mindig kifejezetten »Kathreiner» és csak zárt eredeti csomagokat fogadjunk el ezzel a névvel és a Kneipp-páter arckép védjeggyel.

Közgazdaság.

A szüret.

Hol vagytok ti régi, szép idők, midőn vidám dal zngett az ajkakon, pajzán volt a kedv, szólt a muzsika, vidám tréfától, jóízű kacagástól hangosak voltak a völgyek és hegyek, mert hát olcsóbb volt minden, jobb is volt minden és kitűnő szüretelések voltak. A magyar szőlőt nem pusztította a dér, a jégeső, a filloxera; adott a gazdának jóízű bort és sok bort. A magyar bor híres volt jóságánál, tisztaságánál és olcsóságánál fogva. Nem csak idehaza került belőle elegendő; szállítottunk a külföldre is rengeteg mennyiséget.

Azutan jöttek szomorú idők. Csapás csapás után sújtotta a szőlőket; hideg fagyasztotta; jég elverte; peronospora pusztította. Vajmi kevés jó bor akadt és ez se maradt meg tiszta bornak. Manipuláltak, pancsolták, festették, hamisították és még drága lett az ára. De nem csak egy kézen át hamisították a jó magyar bort, hanem valamennyien, kiknek kezén át ment így aztán lassankint a külföldön is hitelét veszítette a híres magyar bor jósága és idegenkedéssel fogadták és vásárolták.

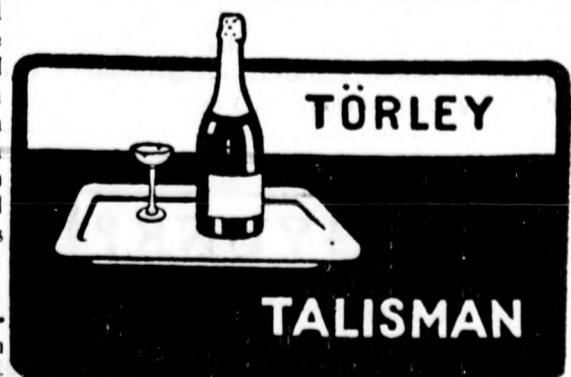
A legutóbbi időkben a földmivelésügyi kormány nagyobb gondot fordított a borainkra; szigorú ellenőrzést gyakorolt felettük s a hol hamisított borokat talált, irgalmatlanul kiöntötte azokat és súlyos bírsaggal — esetleg elzárással — sújtotta a manipulálókat. De azért mégis kevés a tiszta bor.

Az idén is már megkezdődnek a szüretelések és a beérkezett jelentések szerint nem a legjobbaknak ígérkeznek. A nyári abnormalis, úgyszólván fagyos időjárás rossz hatással volt a szőlőre; a peronospora is sok helyütt nagy pusztítást vitt véghez; viszont előnyössé vált a szőlőre a szeptemberi enyhe, meleg időjárás. Bár egy kis eső elkeltnél volna. Általában véve közepesnek lehet mondani a bortermet; lesznek vidékek, hogy pompás szüretet, tehát kiváló borok lesznek, míg a legtöbb helyen bizony sovány lesz a bortermet.

Mindenesetre szolgáljon vigasztalásunkra, hogy valamelyest labra állíthatjuk ismét a hazai bor jóságát; talán néhány esztendő múltán megint világhírű lesz a magyar bor, ez a zamatos, édes nedű; visszaállítható lesz régi magaslata és a nélkül, hogy hamisítani kellene, olcsó lesz, előszeretettel vásárolja a magyar ember a bűfelejtőt és szívesen veszi a külföld is, mely tudja, hogy a tiszta magyar borban tűz van, élet van és mint ilyen hozzájárul a rövid földi pályafutás meghosszabbításához. Főleg azonban a magyar kereskedelem nyer sokat vele; idegen pénzek vándorolnak hozzánk, a mire oly felette nagy szükségünk van.

Felelős szerkesztő és lapfőnökök:

Dr. Rusa Ernő.

NAGY LAJOS

SZIJGYÁRTÓ, NYERGES ÉS BŐRÖNDÖS
KAPOSVÁR, Erzsébet-ut 12. szám. (Piac-tér.)

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szives figyelmébe ajánlani elsőrendű

szijgyártó, nyerges és bőröndös

üzletemet, melyet helyben, Erzsébet-ut 12. szám alatt (piac-tér) nyitottam és a mai kor igényeinek minden tekintetben megfelelően rendeztem be.

Raktáron tartok **kocsizó, lovagló és istálló felszereléseket**, ugyszintén **bőrönd, vadászati és bőr-diszmu árukat**.

Megrendeléseket és javításokat pontosan készítek.

Mesésen
olcsó!

Magyarország legkitünőbb három lapja!
A magyar ujságírás szenzációi!

A magyar
közönség
legkedvesebb
lapjai!

— A NAP —
ujságvállalat lapjai:

A NAP

A NAP ujságvállalat esti lapja.

A NAP előfizetési árai:

Egész évre 16 K. — f. | Negyedévre 4 K. — f.
Félévre . . . 8 K. — f. | Egy hónapra 1 K. 40 f.

Égyes szám mindenütt 2 krajcár.

A HIR

A NAP ujságvállalat reggeli lapja.

A HIR előfizetési ára:

Egész évre 16 K. — f. | Negyedévre 4 K. — f.
Félévre . . . 8 K. — f. | Egy hónapra 1 K. 40 f.

Égyes szám mindenütt 2 krajcár.

FIDIBUSZ

A NAP ujságvállalat élclapja.

A Fidibusz előfizetési ára:

Egész évre . 6 k. — f. | Negyedévre . 1 k. 50 f.
Félévre . . . 3 k. — f. | Egy hónapra — k. 50 f.

Égyes szám mindenütt 5 krajcár.

Aki a „Fidibusz“-ra legalább egy félévre előfizet, ingyen kapja a folyó hó végén megjelenő díszes „FIDIBUSZ-NAPTAR“-t.

Tessék
mutató
számot
kérni!

A NAP és A HIR a 48-as eszmények és a magyar nemzeti törekvések leghivebb, legtüzesebb szószólója.

Tessék
mutató
számot
kérni!

Eladó ház!

A „Kaposvári Hitelszövetkezet“ tulajdonát képező nyolc lakásból álló adómentes új ház és kert Kaposvárrott, Fő-utca 111. sz. alatt

szabad kézből eladó.

Venni szándékozók az eladás feltételeiről a Hitelszövetkezet hivatalos helyiségében (Kaposvár, Korona-u. 5. sz.), vagy dr. Rusa Ernő ügyvéd irodájában bármikor tájékozást szerezhetnek.

Iroda áthelyezés!

Ezennel van szerencsém üzletfeleimet és ismerőseimet értesíteni, miszerint —————
25 év óta fennálló

hirdetési irodámat

f. évi augusztus hó 1-én

Budapest, VII., Károly-körut 13. I. em.

helyeztem át.

————— Kitünő tisztelettel —————

Eckstein (Elek) Bernát

hirdetési irodája

Budapest, VII., Károly-körut 13. I. em.

Telefon 36—24.

Nyomdai munkákat

jutányos áron készít

Hageman Károly

könyvnyomdája

Kaposvár.

Eredeti svéd gyártmányu
BOLINDERS NYERSOLAJMOTOROK
 és
NYERSOLAJLOKOMOBILOK
 RUNDLÖF szabadalma.

Ezernél több üzemben.

Üzemük a létező legolcsóbb,
 legmegbízhatóbb.
 Szerkezetük szabatos, könnyen
 érthető, könnyen hozzáférhető,
 a por elől védve van.
 Kezeléséhez nem kell gépész.
 Megindítás után nem kell fel-
 ügyelet.
 Pénzügyöri ellenőrzés nincsen.
 Bármely üzemhez és bárhol
 használhatók.
 Motorok 3-tól 100 lóerőig és
 feljebb.
 Lokomobilok 5-től 20 lóerőig.

Ezernél több üzemben.

Szakszerű felvilágosításokkal árjegyzékkel, ajánlattal
 és referenciákkal kívánatra díjmentesen szolgál

SCHVARCZ JÓZSEF és TÁRSA

gépraktár és műszaki iroda

BUDAPEST, Váci-körut 26. sz.

Távirati cím: „USZÓ“, BUDAPEST.

RÓZSA JÁNOS

vegyészeti ruhatisztító, plissirozó ágytolltisztító és
 gőzműfestő intézete

Kaposvárott, Fő-utca 31. sz.

SAJÁT HÁZÁBAN.

Ajánlja a legújabb gépekkel felszerelt

plissirozó, guvrirozó, vegyészeti
 ruhatisztító és gőzműfestő gyárát,

mely legújabban

ágytolltisztító géppel

bővített ki. — Ezen közegészségi és tisztasági szempontból
 felette megbecsülhetetlen eljárást melegen ajánljuk háziasszonyok,
 intézetek és kórházak figyelmébe.

Tisztítás folytán a toll 100%-al növekedik.
 Előzetes bejelentés után a toll tisztítása meg is várható.

Hagelman Károly

könyvnyomdájában

egy

tanuló

felvétetik.

H i r d e t é s e k

jutányos áron felvétetnek e lap

kiadóhivatalában.

Manhold Kálmán

KULA, Bácsmegyének a Telecska
 magaslatán fekvő JOLÁNFÖLDI szőlő-
 oltvány és kertészeti bérletén tavaszi
 szállításra kapható:

1. Szokvány minőségű, minden atyion
 fajtisztán, sima és gyökerezőldojtvány.
2. Amerikai és európai sima és gyökeres
 vessző.
3. Alma-, körte-, barack- és kajszinfák
 1, 2, 3 éves ojtványok a legkiválóbb
 fajokban.
4. Gleditsia és Maclura Aurentiaca
 élősövény, a melynek gyökerei nem
 sarjadzanak, tövisel igen sűrűk sem-
 miféle rovar nem pusztítja, minden
 időjárásnak ellenáll.

Kívánatra név- és árjegyzéket kész-
 séggel küldök.

Szíves megkereséseket kér

Manhold Kálmán,
 nagybérlő.